

Brześć [Kujawski], 5 czerwca [14]15

Wojewoda sieradzki i starosta kujawski [recte brzeski] Jakub z Konięcpola informuje wielkiego mistrza zakonu krzyżackiego Michała Kūchmeistera, że pomimo odbycia spotkania na brzegu Wisły naprzeciwko Torunia w sprawie zwolnienia jeńców, porozumienie w tej sprawie nie zostało osiągnięte. Reprezentanci krzyżaków, komtur toruński Jan von Selbach i komtur nieszawski Ludwik von Landsee, dopatrzyli się bowiem braku [dwóch] sformułowań w dokumencie króla [Władysława] Jagiełły w porównaniu z dokumentem wielkomistrzowskim i uznali go za zdefektowany. Wystawca wyraża w związku z tym zdziwienie, ponieważ wspomniany dokument królewski był okazywany wielkiemu mistrzowi i porównywany z jego dokumentem podczas spotkania z nim [w Gniewie 15 marca 1415], w którym obok [wojewody Jakuba] uczestniczył również prepozyt kruszwicki Jan [Pella z Niewiesza]. Uważa zatem, że błąd znalazł się w dokumencie adresata. Wystawca wyrzuca wielkiemu mistrzowi, że polscy jeńcy są poszkodowani, ponieważ jeńców krzyżackich traktuje się po rycersku, a Zakon Polaków nie chce uwolnić ani na słowo rycerskie, ani za okupem. Przypomina także, że podczas wcześniejszej wojny [tj. wojny 1409–1411] do polskiej niewoli dostały się tysiące jeńców krzyżackich i byli oni traktowani dobrze. Prosi o listowną odpowiedź w tej sprawie.

Oryg.: GSPK, XX. HA, OBA, nr 2231, pap., lac., wym. 308 × 256 mm, oddarte ubytki lewego marginesu, in dorso resztki zamykającej list pieczęci wystawcy w zielonym wosku (wosk przez papier) o śr. ok. 22 mm (o niej zob. DokumentyMelno, s. 32), kustodii i papierowego paska zabezpieczającego pieczęć brak, nowożytna notatka o treści listu w języku niem., stare sygnatury, prostokątna pieczęć archiwum królewskiego.

Reg.: RHD 1/1, nr 2231.

Adres [in dorso]: ^aMagnifico domino Michaeli Ko^chmeister Ordinis Theu|tunicorum magistro generali¹, domino et fautori nostro dilecto.

^bMagnifice domine, fautor noster dilecte! Quemadmodum novissime gracie vestre scripsimus, petentes conclusionem per | magnificenciam vestram fieri de dimissione captivorum, ita uti alias condixeramus, vos autem nobis rescripsistis, quomodo | Thoruniensi² et de Nessaw³ commendatoribus vestris hoc ipsum commisistis et sic nos ante Thorun⁴ in litus Wysle⁵ ad | diem per ipsos nobis deputatum, sub eorum salvo conductu venimus et illic parte ab utraque habitis multis disceptacionibus, nichil de deliberacione captivorum, conclusimus ut debuimus, ex eo quia domini predicti Thoruniensis et de Nessaw commendatores, inscripcionem domini nostri regis asserebant esse defectuosam, in inscripcionem autem vestra habebantur hii termini „sub bona fide” et „fraude et dolo servatis”, quod in regali non erat, et alio modo domini commendatores prenotati captivos nostros dimittere noluerunt, nisi littera et inscripcio regia similes et eosdem terminos in se habuisset, quam nulliter habere petimus pro hac vice. Cum tamen nos cum domino Johanne preposito Cruschienciensi⁶ econtra vobis dedisse recordamur, copiam litterarum domini nostri regis et tamen non ita vestra inscripcio est formata, prout copia per nos est data, et sic non in nobis, sed in vestris hoc defecit. Nos enim volebamus litteram vestram domini nostri regis littere consonam per omnia a predictis dominis habuisse, quam habere non potuimus, et taliter informamur, quod captivi nostri multo gravius iam priusquam vinculantur et carcerantur. Recolligere itaque dignemini gracie, quomodo dominus noster rex aliquot milia captivorum vestrorum in primis gwerris habuit et scire potestis, quomodo sent tenti et servati, et nunc vestri apud nos more militari honorifice servantur, nostri vero nec ad cauciones, neque ad promissiones dimittuntur a vobis, et hoc nichil utilitatis vobis et Ordini confert. Igitur supplicamus, quatenus rescribere nobis

dignemini favorose voluntatem vestram de premissis. Datum in Brzeszcze⁷ feria quarta infra octavas Corporis Christi anno etc. XV.

^cJacobus de Coneczpole palatinus | Siradiensis et capitaneus Cuyauie etc.⁸

^a Inicjał wysokości ok. 7 wersów.

^b Jw.

^c Inicjał wysokości ok. 7 wersów.

¹ Michał Kūchmeister von Sternberg, wójt Nowej Marchii 1410, wielki marszałek 1411–1414, wielki mistrz 1414–1422, komtur gniewski 1422, zm. 1423 (W. Nöbel, Michael Kūchmeister. Hochmeister des Deutschen Ordens 1414–1422, Marburg 1969; Hochmeister, s. 119–121; Jähmig, s. 290, 292, 303, 318; Heckmann, s. 152, 210, 396, 405, 555).

² Jan von Selbach, kompan komtura bałgijskiego 1406–1409, komtur papowski i wójt lipieniecki 1411–1413, komtur grudziądzki 1413–1414, komtur toruński 1414–1416, komtur gniewski 1416–1422, wielki szatny 1416–1417, wójt tczewski 1420–1422, komtur brandenburski (pokarmiński) 1431–1433 (Jähmig, s. 294, 298, 303, 304, 309, 315, 321; Heckmann, s. 219, 230, 256, 322, 376, 405, 427, 483).

³ Ludwik von Landsee, komtur niezawski 1414–1416, komtur toruński 1416–1418, 1428–1431, komtur brandenburski (pokarmiński) 1418–1422, prokurator bytowski 1425–1428, komtur gniewski 1431–1434, komtur radzyński 1434, wielki szatny 1434–1436, komtur krajowy baliwatu alzacko-burgundzkiego 1436–1443, komtur krajowy baliwatu Etsch 1443–1451 (Jähmig, s. 298, 303, 308, 310, 315, 317; Heckmann, s. 163, 178, 219, 256, 294, 296, 405, 410, 441, 472, 556).

⁴ Toruń (niem. Thorn), miasto, gmina loco, powiat toruński, woj. kujawsko-pomorskie, w państwie krzyżackim siedziba komturii.

⁵ Wisła, najdłuższa rzeka w Polsce.

⁶ Jan Pella z Niewiesza, prałat i kanonik licznych kapituł, dyplomata króla Władysława Jagiełły, biskup włocławski 1421–1428 (J. Bieniak, Jan zwany Pella z Niewiesza, w: Słownik biograficzny Pomorza Nadwiślańskiego, t. 2, red. Z. Nowak, Gdańsk 1994, s. 271–275; A. Kowalska-Pietrzak, Prałaci i kanonicy kapituły łęczyckiej do schyłku XV wieku, Łódź 2004, s. 256–260; KrzyżaniakowaKancelaria, s. 4, 34, 35, 78; A. Radziwiński, Prałaci i kanonicy kapituły katedralnej plockiej w XIV i I poł. XV w. Studium prozopograficzne, t. 2: Kanonicy, Toruń 1993, s. 74–76; SułkowskaDokumenty, s. 247–248; A. Szymczakowa A., Szlachta sieradzka w XV wieku. Magnifici et generosi, Łódź 1998, s. 150–152). O spotkaniu w Gniewie 20 marca 1415 zob. SzwedaOrganizacja, s. 336.

⁷ Brześć Kujawski, miasto, gmina loco, powiat włocławski, woj. kujawsko-pomorskie.

⁸ Jakub z Koniecpola h. Pobóg, kasztelan rozpierski 1392, wojewoda sieradzki 1393–1430, starosta brzeski 1409–1419 (PSB 13, UŁS, s. 129, 170; UKD, s. 136, 163, 213, 265; W. Sieradzan, Świadomość historyczna, s. 183; A. Szymczakowa A., Szlachta sieradzka w XV wieku, s. 30–38; W. Zawitkowska, W służbie pierwszych Jagiellonów. Życie i działalność kanclerza Jana Taszki Koniecpolskiego, Kraków 2005, s. 61–115).